

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/52/2017
Identifikačné číslo spisu:	5416010027
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5416010027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 13. decembra 2017 v Bratislave v trestnej veci obvineného C. F. pre pokračovací prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného C. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/46/2017, z 30. mája 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 9T/8/2016, z 9. februára 2017 bol obvinený C. F. uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, pre skutok uvedený vo výrokovej časti označeného rozsudku.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov, pričom výkon trestu odňatia slobody mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určená skúšobná doba 2 (dva) roky.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal obvinený odvolanie. Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 1To/46/2017, z 30. mája 2017, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie vlastným písomným podaním 30. júna 2017 (č. l. 507 spisu). Okresný súd výzvou zo 14. júla 2017 (č. l. 510 spisu), v súlade s § 373 ods. 3 Trestného poriadku, vyzval obvineného, aby v lehote 30 dní od doručenia výzvy podal dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktorého si zvolí alebo aby v tej istej lehote súdu preukázal, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, kedy mu bude na jeho žiadosť obhajca ustanovený.

Keďže obvinený na túto výzvu nereagoval, prvostupňový súd postupom podľa § 373 ods. 3, prvá veta

Trestného poriadku predložil vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu.

Predseda senátu dovolacieho súdu pri predbežnom preskúmaní dovolania podľa § 378 Trestného poriadku výzvou podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku z 24. októbra 2017 poučil obvineného o jeho povinnosti podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený obhajcom a vyzval ho, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy podal dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktorého si zvolí a písomne ho splnomocní na zastupovanie v dovolacom konaní. Výzva bola obvinenému doručená 31. októbra 2017, na ktorú reagoval písomným podaním doručeným najvyššiemu súdu dňa 23. novembra 2017. Obhajcu si však nezvolil.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku ak dovolací súd po predložení dovolania zistí, že dovolateľ nie je zastúpený obhajcom, poučí dovolateľa podľa odseku 2 a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku. Ak táto lehota márne uplynie, rozhodne podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov najvyšší súd nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil (pozri rozhodnutie R 1/2010). Použitie ustanovenia § 40 ods. 1 Trestného poriadku by (s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 2 a ods. 5 Trestného poriadku) prichádzalo do úvahy len v prípade, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor a obvinený by si obhajcu nezvolil.

Najvyšší súd reflektuje rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa práva na obligatórne právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní - najmä rozhodnutia, sp. zn: II. ÚS 210/09, II. ÚS 343/2010, IV. ÚS 305/2009, III. ÚS 79/2010. Z uvedených rozhodnutí v podstate vyplýva, že zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme efektívnej a účinnej ochrany jeho práv v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a to aj a najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka. Toto právo nemožno účastníkovi odňať reštriktívnym výkladom, napr. § 373 ods. 1 Trestného poriadku, čo by malo za následok porušenie jeho základných práv a slobôd.

V danom prípade súd prvého stupňa vyzval obvineného, aby si obhajcu zvolil alebo preukázal v určenej lehote nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby s tým, že ak ich preukáže, bude mu na jeho žiadosť obhajca postupom podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený. Obvinený však v určenej lehote nereagoval na výzvu súdu prvého stupňa.

Následne obvinený síce reagoval na výzvu najvyššieho súdu, aby odstránil nedostatok - absenciu podania dovolania prostredníctvom obhajcu, kde poukázal na nedostatok finančných prostriedkov, avšak najvyšší súd nemá zákonnú možnosť v danej situácii ustanoviť obvinenému obhajcu.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Keďže obvinený C. F. nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu a na výzvu súdu prvého stupňa ani na výzvu najvyššieho súdu nereagoval v tom zmysle, že by si obhajcu zvolil, najvyššiemu súdu neostávalo iné, než jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuť.

Najvyšší súd považuje za potrebné poznamenať, že každá strana konania má v trestnom konaní nielen práva ale aj povinnosti, ktoré je potrebné splniť, ak chce uplatniť prostriedky trestného práva. To predpokladá, že strana konania sa v rámci svojich povinností bude starať o svoje práva (*vigilantibus iura*), a ak svoju starostlivosť zanedbá (v tomto prípade stačilo reagovať na výzvu okresného súdu), potom sa nemôže právne účinne domáhať na dovolacom súde ochrany svojich práv, keďže sám sa o tieto dostatočne nestaral.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.